

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор Одеського державного
аграрного університету,

голова приймальної комісії

проф. Михайло БРОШКОВ

« 05 » 2026 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(співбесіди)
з іноземної мови (англійської)
для вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти**

Програма вступного випробування (співбесіди) з англійської мови для вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розглянута і схвалена на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук: протокол №13 від від «18» травня 2026 року.

Розробник: викладач кафедри суспільно-гуманітарних наук

 Ірина ШУМСЬКА

ВСТУП

Згідно Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2025 року № 168 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2025 року за № 15/41360, співбесіди з предметів для вступників на основі ПЗСО та НРК5, які вони проходять замість НМТ, проводяться за програмами ЗНО.

Програму співбесіди з іноземної мови (англійської), розроблено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з англійської мови, затвердженої наказом МОН України № 696 від 2018 року.

До участі в бесіді для здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» допускаються особи на основі повної загальної середньої освіти.

Сучасні процеси розвитку інноваційних технологій та процеси глобалізації економіки призводять до змін у вимогах, що висуваються до кваліфікаційної підготовки сучасного фахівця в галузі сільського господарства і вимагають високого рівня володіння англійської мови.

Мета вступного випробування – перевірка та оцінювання знань, практичних навичок та вмінь здобувачів з метою визначення рівня навчальних досягнень відповідно до вимог чинних навчальних програм та критеріїв оцінювання.

Об'єктами оцінки є мовленнєва компетентність у читанні, а також мовні лексичні та граматичні компетентності. Зміст тестових завдань ґрунтується на автентичних зразках літературного мовлення, прийнятого в країнах, мову яких вивчають, відповідно до сфер спілкування і тематики текстів, визначених цією Програмою.

Зміст завдань для здійснення контролю якості сформованості іншомовної комунікативної компетентності уніфіковано за видами і формами завдань.

Програма єдиного вступного іспиту створена з урахуванням Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень А2).

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
I. БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ. Загальна характеристика складових тесту	5
1.1 Частина I. Читання	5
1.2 Частина II. Використання мови	6
II. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	17
III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	18

І.БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СКЛАДОВИХ ТЕСТУ

Частина І. ЧИТАННЯ

Мета – виявити рівень сформованості вмінь кандидатів самостійно читати і розуміти автентичні тексти за визначений проміжок часу. Завдання для визначення рівня сформованості іншомовної компетентності в читанні зорієнтовані на різні стратегії: з розумінням основної інформації (ознайомлювальне читання), повної (вивчальне читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання). Для створення тестових завдань використані автентичні тексти з друкованих періодичних видань, інтернет-видань, інформаційно-довідкових і рекламних буклетів, художньої літератури.

Тексти для ознайомлювального читання можуть містити до 5 % незнайомих слів, а для вивчального та вибіркового читання – до 3 %, про значення яких можна здогадатися з контексту за словотворчими елементами та за співзвучністю з рідною мовою (слова-інтернаціоналізми). Загальний обсяг текстів становить до 2 500 слів. У предметних тестах оцінюють уміння кандидатів розуміти прочитаний текст, виокремлювати ключову інформацію, узагальнювати зміст прочитаного, робити висновки на основі прочитаного. Кандидат повинен вміти:

- читати текст і визначати ідею висловлення;
- читати тексти, побудовані на знайомому мовному матеріалі;
- диференціювати основні факти та другорядну інформацію;
- розрізняти фактичну інформацію та враження;
- працювати з різножанровими текстами;
- переглядати текст або серію текстів з метою пошуку необхідної інформації для виконання певного завдання;
- визначати структуру тексту й розпізнавати логічні зв'язки між його частинами;
- встановлювати значення незнайомих слів на основі здогадки, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі.

Частина II. ВИКОРИСТАННЯ МОВИ

Мета – виявити рівень сформованості мовленнєвих і мовних граматичних і лексичних компетентностей кандидатів.

Кандидат повинен вміти:

- аналізувати й зіставляти інформацію;
- правильно вживати лексичні одиниці та граматичні структури;
- встановлювати логічні зв'язки між частинами тексту.

Лексичний мінімум вступника складає 2 500 одиниць відповідно до сфер спілкування і тематики текстів, визначених цією Програмою.

СФЕРИ СПІЛКУВАННЯ І ТЕМАТИКА ТЕКСТІВ ДЛЯ ЧИТАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ МОВИ

I. Особистісна сфера.

1. Повсякденне життя і його проблеми.
2. Сім'я. Родинні стосунки.
3. Характер людини.
4. Помешкання.
5. Режим дня.
6. Здоровий спосіб життя.
7. Дружба, любов.
8. Світ захоплень.
9. Дозвілля, відпочинок.
10. Плани на майбутнє, вибір професії.

II. Публічна сфера.

1. Погода. Природа.
2. Навколишнє середовище.
3. Життя в країні, мову якої вивчають.
4. Подорожі, екскурсії.
5. Культура й мистецтво в Україні та у країні, мову якої вивчають.
6. Спорт в Україні та у країні, мову якої вивчають.
7. Література в Україні та у країні, мову якої вивчають.
8. Засоби масової інформації.
9. Молодь і сучасний світ.
10. Людина і довкілля.
11. Одяг.
12. Покупки.
13. Харчування.

14. Україна у світовій спільноті.
15. Свята, пам'ятні дати, події в Україні та у країні, мову якої вивчають.
16. Традиції та звичаї в Україні та у країні, мову якої вивчають.
17. Видатні діячі історії та культури України та у країні, мову якої вивчають. Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини України та країни, мову якої вивчають.
18. Музеї, виставки.
19. Живопис, музика.
20. Кіно, телебачення, театр.

III. Освітня сфера

1. Освіта, навчання, виховання.
2. Студентське життя.
3. Система освіти в Україні та у країні, мову якої вивчають.
4. Робота і професія. Іноземні мови в житті людини.

ГРАМАТИЧНИЙ ІНВЕНТАР. АНГЛІЙСЬКА МОВА

Морфологія

Іменник. Вживання іменників у однині та у множині.

Використання іменників у ролі прикметників. Присвійний відмінок.

Артикль. Основні випадки вживання означених і неозначених артиклів.

Нульовий артикль.

Прикметник. Вживання прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Займенник. Види займенників. Вживання займенників.

Дієслово. Видо-часові форми дієслова в активному та пасивному стані.

Умовні речення (0, I, II, III типів).

Наказовий спосіб дієслів. Правильні та неправильні дієслова

Структура “to be going to do smth”.

Прислівник. Вживання ступенів порівняння прислівників. Прислівники місця і часу. Основні прислівникові звороти.

Числівник. Кількісні числівники. Порядкові числівники.

Прийменник. Види прийменників. Вживання прийменників.

Синтаксис

Структура різних типів речень.

Прості речення.

Безособові речення.

Складні речення (складносурядні і складнопідрядні).

Пряма і непряма мова.

Словотворення

Слова, утворені від відомих коренів за допомогою суфіксів іменників, прикметників і дієслів; префіксів прикметників і дієслів.

Приклад іспиту:

Частина I. Читання

Part I. Reading

Task 1

Read the text below. For questions (1-5) choose the correct answer (A,B,C or D) . Write your answers on the separate answer sheet.

Lost in the Jungle

Yossi Ghinsberg's parents survived the Holocaust and relocated to Israel, where he was born and raised. At 19, when he was drafted to the Israeli Navy, his uncle gave him a book. He'd been through the Holocaust and told Yossi the book had protected him. As a navy recruit, Yossi Ghinsberg not only travelled out of the country, but also learned many survival tips, became fit and strong. After completing his service in 1981, Yossi became inspired to travel to Venezuela by Henri Charrière's book *Papillon*, an autobiography about being wrongly convicted of murder in France, imprisoned in French Guyana, and eventually escaping to Venezuela.

Yossi Ghinsberg felt a calling for adventure. He endured many bosses and tried many jobs to save up enough funds for the trip to explore the Amazon rainforest. So, he set off on his own, hitched rides from Venezuela to Colombia. He met Marcus, a Swiss teacher, and the two decided to travel together to Bolivia. An Austrian, Karl, who happened to be planning a similar expedition in search of gold,

and an American photographer, Kevin, then joined them, and the four men began their quest into the Bolivian jungle.

The Bolivians warned the group of the dangers that awaited them in the jungle, but they chose to disregard the warnings. After stocking up on provisions and supplies, they headed downriver, deep into the jungle. Eventually, they lost their way, their food ran out, and they started fighting among themselves. They discovered that Karl, in fact, was an Austrian fortune hunter, who had zero experience navigating the jungle. And that split the group.

Yossi and Kevin decided to part ways with the two Europeans, and built themselves a raft that would take them back to civilisation. Unfortunately, after setting out, they found their raft hurtling towards the edge of a waterfall. Kevin managed to jump off in time and swim to shore, but Yossi and the raft went over the falls into a deep canyon. Yossi spent the next three weeks alone in the Amazonian jungle, filthy and wet, without any real food, surrounded by stinging insects and animal predators.

On his sixth day in the jungle, he woke to find a jaguar, ready to attack. With no weapon, he grabbed the only things he had to hand — a can of mosquito repellent and a lighter — and improvised the flame-thrower. Yossi said: “I learnt the trick from a James Bond movie.”

He was hallucinating and feverish when he was found on the brink of death. Without Kevin, who returned to search for his friend despite all warnings, Yossi would have died in the wilderness.

He has since returned to Bolivia to thank the people who saved him. He promoted the building of an ecotourism resort with the aboriginal people in the area and taught them how to manage it. Yossi also published several books, which sold millions of copies, gained extreme popularity, were translated into 15 languages, and were published under a variety of names worldwide.

Kevin and Yossi remained friends. Although Kevin continued pursuing his love for photography, he was not as eager to return to the rainforest as Yossi.

1. What motivated Yossi Ghinsberg to make a journey?

- A** the stories of the Holocaust survivors
- B** the adventures of a French prisoner
- C** the experience of his navy service
- D** the life talks of his relatives

2. What is TRUE of Yossi Ghinsberg, according to PARAGRAPH 2?

- A** He drove a fellow-traveller to Colombia.

- B** He borrowed some money from his boss.
- C** He worked hard to get money for his journey.
- D** He planned expedition with his friends.

3. According to PARAGRAPH 3, the travel companions _____.

- A** were unaware of the threats
- B** were accompanied by the locals
- C** were hunting for fortune
- D** suffered serious hardships

4. What helped Yossi Ghinsberg to survive in the jungle?

- A** eatable insects
- B** a flame-providing device
- C** an adventure book
- D** his uncle's advice

5. What did Yossi Ghinsberg do on returning to Bolivia?

- A** He published his books in 15 countries.
- B** He set up a business with locals.
- C** He became famous pursuing photography.
- D** He thanked Kevin for saving his life.

Task 2

Read the texts. Choose from (A-H) the one which finishes the sentences (6-11). Write your answers on the separate answer sheet.

Traveller's Tales

Award-winning news correspondent Frank Gardner

Frank Gardner is a journalist who has travelled extensively in the Middle East and is currently the BBC's security correspondent. His first book, *Blood and Sand*, was a critically acclaimed bestseller describing his experiences of the Arab world and his recovery after being shot by Al-Qaeda gunmen. Since then he has written *Far Horizons*, documenting his travels to unusual places, as well as two spy thrillers. He is currently working on his third novel, which will soon be released.

6. This traveller _____.

- A** discovered the source of the River Nile
- B** travelled alone to the coldest points on the earth
- C** published a book adapted into an Oscar-winning film
- D** is a former military person
- E** got enthusiasm for climbing from aboriginals
- F** combined ascending and flying down the summit
- G** shared environmental ideas with states people
- H** managed to survive a traumatic incident

Top British climber Leo Houlding

Leo Houlding began climbing at the age of 10 and by 18 had become the first Briton to free-climb the infamous El Capitan in California's Yosemite Valley. Since then he has gone on to specialise in tackling the most technical peaks and the biggest rock walls in the world. He's also an experienced base jumper and at the forefront of para-alpinism, scaling up mountains then parachuting down. On one of Houlding's most recent group expeditions, he kite-skied for 61 days across Antarctica to climb Mount Spectre, the world's most remote mountain, enduring violent storms and -40°C temperatures.

7.This traveller _____.

- A** discovered the source of the River Nile
- B** travelled alone to the coldest points on the earth
- C** published a book adapted into an Oscar-winning film
- D** is a former military person
- E** got enthusiasm for climbing from aboriginals
- F** combined ascending and flying down the summit
- G** shared environmental ideas with statespeople
- H** managed to survive a traumatic incident

Dr. Tara Shine

Dr. Tara Shine is an expert in the field of climate change. Her passion for what the future could look like is strong, and her knowledge has drawn the attention of world leaders and governments, who regularly turn to her for advice. To create a

positive shift in society she founded her award-winning social enterprise *Change by Degrees*, while her travels have taken her from Antarctica to the deserts of Mauritania and the rainforests of Borneo. She explains why connecting to nature is so important for us and what we can do to help safeguard it for the future.

8.This traveller _____.

- A** discovered the source of the River Nile
- B** travelled alone to the coldest points on the earth
- C** published a book adapted into an Oscar-winning film
- D** is a former military person
- E** got enthusiasm for climbing from aboriginals
- F** combined ascending and flying down the summit
- G** shared environmental ideas with statespeople
- H** managed to survive a traumatic incident

Explorer Levison Wood

Levison Wood is an explorer, photographer and writer whose travels have taken him around the world and onto our TV screens. His passion for adventure has led him to walk the length of the River Nile, travel through the Himalayas and, more recently, journey 650 miles on foot to follow the world's largest annual migration of elephants across Botswana. Last year he returned from his most ambitious expedition to date; a 5000-mile circumnavigation of the Arabian Peninsula from Iraq to Lebanon. *Levison Wood* spent a number of years as an Officer in the British Parachute Regiment.

9.This traveller _____.

- A** discovered the source of the River Nile
- B** travelled alone to the coldest points on the earth
- C** published a book adapted into an Oscar-winning film
- D** is a former military person
- E** got enthusiasm for climbing from aboriginals
- F** combined ascending and flying down the summit
- G** shared environmental ideas with statespeople
- H** managed to survive a traumatic incident

Survival expert Megan Hine

Megan Hine is a survival consultant, celebrity-expedition leader, adventurer and author. Her fascination with mountaineering comes from time spent working and living with native communities all around the world, from the San Bushmen in Africa to the Sámi reindeer herders in the Arctic. *Hine*'s understanding of the wilderness and advanced survival skills have led her to work on television shows such as Bear Grylls's *Mission Survive* and *Running Wild*. In addition to her love for the outdoors, *Hine* is also keen to understand the psychology of survival and the way the human mind deals with hostile environments. Her book *Mind of a Survivor* draws from her vast experience of persevering in dangerous situations.

10. This traveller _____.

- A** discovered the source of the River Nile
- B** travelled alone to the coldest points on the earth
- C** published a book adapted into an Oscar-winning film
- D** is a former military person
- E** got enthusiasm for climbing from aboriginals
- F** combined ascending and flying down the summit
- G** shared environmental ideas with statespeople
- H** managed to survive a traumatic incident

Polar Explorer Ben Saunders

Ben Saunders is one of the world's leading polar explorers and a record-breaking long-distance skier who has covered more than 4,000 miles on foot in the polar regions since 2001. He has led challenging polar expeditions and completed the 105-day round trip from Ross Island off the coast of Antarctica to the South Pole and back again that defeated Captain Scott and Sir Ernest Shackleton. He also holds the record for the longest solo Arctic journey by a Briton.

11. This traveller _____.

- A** discovered the source of the River Nile
- B** travelled alone to the coldest points on the earth
- C** published a book adapted into an Oscar-winning film
- D** is a former military person
- E** got enthusiasm for climbing from aboriginals

- F** combined ascending and flying down the summit
- G** shared environmental ideas with statespeople
- H** managed to survive a traumatic incident

Task 3

Read the text below. Choose from (A-H) the one which best fits each space (12- 17). There are two choices you do not need to use. Write your answers on the separate answer sheet.

The History of Tea

Tea is consumed more than any other beverage in the world; and behind this everyday drink, beyond the boxes on the tea-store shelves, lies a colourful and fascinating story that makes its way through (12) _____.

Little did Chinese Emperor Shen Nung realise in 2737 B.C., (13) _____, that the beverage he discovered would cause sensations around the world. The pleasant aroma and refreshing taste charmed him, and soon everyone in the kingdom was drinking tea.

Until the third century A.D., (14) _____ with the fresh green leaves gathered from the wild tea trees. To match supply to an increasing demand and guarantee a regular crop, farmers began to grow tea (15) _____. The Dutch and Portuguese were responsible for bringing tea from China to Europe in the early 17th century.

In the 1870s, Ceylon became a major area producing tea as an alternative to coffee crops which failed in the 1860s. The first tea plantations were established in Loolecondra Estate near Kandy, and (16) _____.

Tea takes you on this long journey, with innovative blends and packaging yet, (17) _____.

- A** when dried leaves blew into his cup of hot water
- B** keeping the 5000-year-old traditions unbroken
- C** the social and cultural history of many nations
- D** began the tea ceremony that is practised even now
- E** the beverage was prepared as a medicine or tonic
- F** the system of drying and processing tea leaves
- G** planting tea bushes wherever the land was suitable

H this marked the birth of tea industry in Ceylon (Sri Lanka)

II. Частина «Використання мови» Use of English

Task 4.

Read the texts below. For questions (18–22) choose the correct answer (A, B, C or D). Write your answers on the separate answer sheet.

Blackie

Blackie, the appropriately named black cat (18) _____ by British recluse Ben Rea, became the Guinness Book of World Records “Wealthiest Cat” in 2011. After his death in 1988, Rea left his £7-million (\$12.5-million) (19) _____ to Blackie, the last surviving of the 15 cats he (20) _____ his mansion with. The millionaire antiques dealer left nothing to his family members, but split the rest of his wealth between three cat charities, with the instruction to (21) _____ his beloved pet. No one seems to know where Blackie is today...probably relaxing on his own (22) _____ island somewhere

18	A	belonged	B	gained	C	resided	D	owned
19	A	money	B	cost	C	fortune	D	worth
20	A	shared	B	stayed	C	divided	D	lived
21	A	take after	B	name after	C	look after	D	go after
22	A	official	B	local	C	private	D	formal

Task 5.

Read the texts below. For questions (18–22) choose the correct answer (A, B, C or D). Write your answers on the separate answer sheet.

The World’s Most Untranslatable Word

The world’s most difficult word (23) _____ has been identified as *Ilunga* from the language, spoken in Congo. The word (24) _____ a poll conducted among a thousand linguists. *Ilunga* means “a person (25) _____ is ready to forgive any abuse for the first time, to tolerate it a second time, but never a third time.” Another high scorer was *naa*, a Japanese word that is used to emphasise statements or agree with someone. According to Managing director of the translation and interpreting agency, any interpreter should translate from one culture to (26) _____ culture, and sometimes, the equivalent idea just does not exist in (27) _____ cultures.

23	A	translate	B	to translate	C	translating	D	translates
24	A	will win	B	wins	C	is winning	D	won
25	A	who	B	which	C	whom	D	whose
26	A	the others	B	other	C	another	D	others
27	A	every	B	both	C	neither	D	either

Task 6.

Read the texts below. For questions (18–22) choose the correct answer (A, B, C or D). Write your answers on the separate answer sheet.

True Friendship

My wife Olga is still in (23) _____ with the head girl of her high school, who lives in the Midlands and (24) _____ with us when in London. Another occasional house (25) _____ is a man I met while we were serving Queen and country as National Servicemen in the 1950s. A horse-racing fan, he persuaded me some years ago to share ownership of a thoroughbred racehorse. It was a sensationally poor (26) _____, but such are the bonds of friendship that we still see each other (27) _____ and without a feeling of anger. True friendship means taking the rough with the smooth.

28	A	hand	B	keep	C	reach	D	touch
29	A	stands	B	shares	C	stays	D	spends
30	A	guest	B	stranger	C	companion	D	citizen
31	A	contribution	B	benefit	C	investment	D	profit
32	A	hardly	B	regularly	C	recently	D	generally

1	B
2	C
3	D
4	B
5	B
6	H
7	F
8	G
9	D
10	E
11	B
12	C
13	A
14	E
15	G
16	H
17	B
18	D
19	C
20	A
21	C
22	C
23	B
24	D
25	A
26	C
27	B
28	D
29	C
30	A
31	C
32	B

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Вступний іспит здійснюється за допомогою тестового контролю знань. Завдання, які виносяться на вступне випробування оцінюються за 200-бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання вступного іспиту – 200 балів, а мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 100 бали. Тестові завдання складаються із 32 питань, які поділені на дві частини:

У частині 1 (Читання) пропонується 17 завдань з англійської мови, де правильною є лише одна відповідь. За правильне розв'язання кожного завдання вступник отримує 3.1 бали. Відповідно за правильне розв'язання усіх завдань **частини 1** вступник отримує 53 бали.

У частині 2 (Використання мови) пропонується 15 завдань. За правильне розв'язання одного питання вступник може отримати 3.1 бала за кожен правильно встановлену відповідність чи послідовність. Максимальна кількість балів за правильне вирішення завдань частини 2 – 47 балів. Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється в 0 балів. Час виконання тестових завдань становить 60 хвилин.

Вступне фахове випробування проводиться у вигляді комп'ютерного тестування дистанційно на освітній платформі ОДАУ в системі Moodle.

Оцінювання знань студента здійснює комп'ютер. Фахове вступне випробування оцінюється за 200-бальною шкалою.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Барановська Т.В. Граматика англійської мови. Збірник вправ: навч. посіб. / Т.В. Барановська. – Київ: ТОВ «ВП Логос», 2004. – 384 с.
2. Бех П. О. Англійська мова. Посібник для вступників до вузів. – К.: Либідь, 2002. – 198 с.
3. Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник / Г.В.Верба. Л.Г.Верба// Вид. ТОВ Логос». – Київ, 2005. –342с.
4. Завдання та тести для вступників вищих навчальних закладів. Англійська мова. Посібник – довідник. – К.: Генеза, 2003. – 252с.
- 5.Несвіт А.М., Коваленко В.П., Пуха З.Д. Тестові завдання з англійської мови (у двох частинах). – К.: Генеза, 2011. – 107 с.
- 6.Тематичне оцінювання. Англійська мова. Збірник завдань. – Харків: Ранок, 2000. – 181 с.
- 7.Тести з англійської мови (підсумкові, випускні, вступні). Під заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2000. – 232 с.
- 8.Шпак В. К. Англійська мова для економістів і бізнесменів: підручник / В. К. Шпак, О. О. Мустафа, Т. І. Бондар та ін. за ред. В. К. Шпака. – К.: Вища шк., 2005. – 223 с.
9. Advanced Grammar in Use. – Cambridge University Press, 1999. – 341p.
10. Murphy R. English grammar in use / R. Murphy. – 3 rd ed. – Cambridge University Press, 2004. – 350 p.
11. Neil O’Sullivan,James D.Libbin. Agriculture. Career Paths. Express Publishing/Book 2.2011.– 120p.